

**Kalbų mokymasis –
tapatumui, bendravimui,
bendradarbiavimui, kūrybiškumui ugdyti**

**Vaidas Bacys
Švietimo ir mokslo viceministras
2012 rugsėjo 25 d.**

Švietimo ir mokslo ministerija

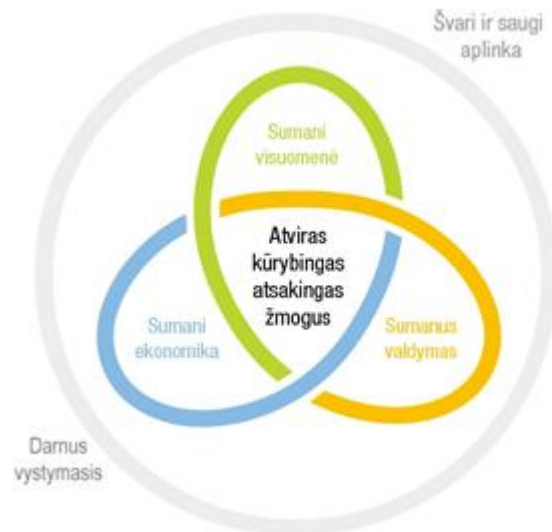

Švietimo ir mokslo ministerija

Lietuva 2030

Sumanią visuomenę kuriant ypatingas vaidmuo tenka Lietuvos švietimui:

laiminga visuomenė, atvira kiekvieno piliečio idėjoms, naujovėms ir iššūkiams.

Lietuvos pažangos strategijos „Lietuva 2030“ vertybės: atvirumas, kūrybingumas, atsakomybė

Kalbų mokymasis ir daugiakalbystė ugdo pagrindines bendrąsias kompetencijas – bendravimo bendradarbiavimo, kultūrinio, kūrybinio ir kritinio mąstymo – ir gilina esminių vertybių – atvirumo, kūrybingumo, atsakomybės savivoką

Valstybinė švietimo 2013 – 2022 metų strategijos projektas

Pagrindinis strateginis tikslas:

- Paversti Lietuvos švietimą tvariu pagrindu veržliam savarankiškam žmogui, atsakingai ir solidariai kuriančiam savo, valstybės ir pasaulio ateitį.
- Kiekvienas asmuo atviras kaitai, kūrybingas ir atsakingas
- Mokykla drauge su tėvais ugdo kūrybiškus žmones, asmenybes, išmanančias valstybės bei kaimyninių šalių istoriją bei kultūrą, norinčias siekti naujų žinių ir tobulėti, gebančias prisiimti atsakomybę už save bei valstybę

Švietimo ir mokslo ministerija

Lituanistinis ugdymas – kryptingos švietimo politikos dalis

- Lituanistinio ugdymo ir švietimo stiprinimas integruotai siejamas su mokslo ir kultūros politika, Lietuvos Respublikos Vyriausybės lituanistikos plėtros programomis ir priemonėmis
- Lituanistinis ugdymas ir švietimas mokykloje neatsiejamas nuo bendro kultūros lauko, todėl negali būti sėkmingas nekuriant lietuvybei palankios, ją stiprinančios viešosios erdvės
- Lietuvių kalbos ugdymo 2010 – 2014 metų strategijoje apibrėžtas tikslas:

Lietuvos bendrojo ugdymo programos vykdančiose mokyklose ir užsienio mokyklose, kuriose mokoma lietuvių kalbos, kiekvienas asmuo ne tik išmoksta lietuvių kalbą, susipažįsta su Lietuvos kultūra, bet ir stiprina savo tapatybę, savivertę, orumą.

Švietimo ir mokslo ministerija

Lietuvių kalbos ugdymo uždaviniai

- Įtvirtinti lietuvių kalbos, kaip mokomojo dalyko, **humanitarinio** ugdymo paskirtį, atsisakant siauro požiūrio į lietuvių kalbą tik kaip į komunikacijos instrumentą
- **užtikrinti aukštą** lietuvių kalbos ir literatūros **ugdymo kokybę**
- sustiprinti savarankiško, kūrybinio **mąstymo ugdymą** visais ugdymo turinio aspektais
- pasiekti, kad mokinių kalbos **pasiekimai** reikšmingai gerėtų
- pasiekti, kad lituanistinių dalykų **mokytojais dirbtų kūrybingos ir savarankiškos asmenybės**
- vykdyti sisteminę ir **nuolatinę** lituanistinių žinių ir gebėjimų **stebėseną**
- sustiprinti mokytojų ir akademinės bendruomenės bendradarbiavimą
- **suformuoti lietuvių kultūros kanoną** ir įdiegti jį kaip ugdymo turinio branduolį
- stiprinti **viešosios erdvės** ir lituanistinės kultūros bei ugdymo sąveiką

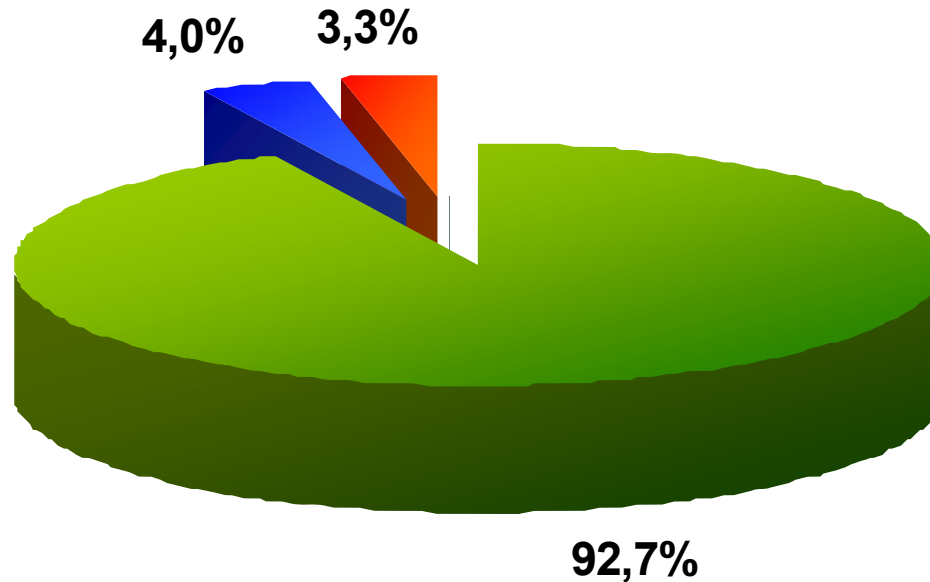

Švietimo ir mokslo ministerija

Lietuvių kalbos ugdymo kaitos kryptys

- Remiantis lietuvių kalbos ugdymo strategija **atnaujinamas lietuvių kalbos ir literatūros ugdymo turinys:**
 - nuo 2011 m. rugsėjo 1 d. įgyvendinama Lietuvių kalbos ir literatūros vidurinio ugdymo programa visoms Lietuvos mokykloms
 - nuo 2013 m. visoms Lietuvos mokykloms vienodas brandos egzaminas – rašinys
- **Vykdoma lietuvių kalbos ugdymo stebėseną:**
 - Lietuvių kalbos pasiekimų vertinimo įrankiai 4, 8 klasėms
 - Lietuvių kalbos kūrybinio mąstymo ugdymo 4, 8 ir 11 klasėse tyrimas
 - Nacionaliniai mokinių pasiekimų tyrimai
 - antrinė 2009 m. PISA analizė
 - funkcinio raštingumo tyrimas
- **Mokymosi šaltinių bazė**
- **Tęstiniai mokytojų mokymai**

Daugiakalbė Lietuvos mokykla: mokiniai, besimokantys skirtingomis mokomosiomis kalbomis 2011–2012 m.m.

■ **Lietuvių kalba – 363930**

■ **Lenkų kalba – 12895**

■ **Rusų kalba – 15552**

■ **Baltarusių kalba – 181**

Tautinių mažumų švietimo nuostatos

- Įtvirtinti **etninio tapatumo svarbą** strateginiuose švietimo dokumentuose (Strateginėse nuostatose po 2012 m.)
- **Stiprinti pilietiškumą** (bendra veikla, projektai, mokinių mainai iš mokyklų tautinės mažumos kalba ir mokyklų lietuvių kalba)
- Peržiūrėti ugdymo turinio priemones (parodant etninių mažumų įnašą Lietuvos kultūrai, pilietinį bendrumą, atsisakant stereotipų)
- Stiprinti ir tobulinti **dvikalbio ugdymo ir mokymo(si)** metodiką, diegti įvairius ugdymo organizavimo modelius

Užsienio kalbų mokymas: Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 siekiniai

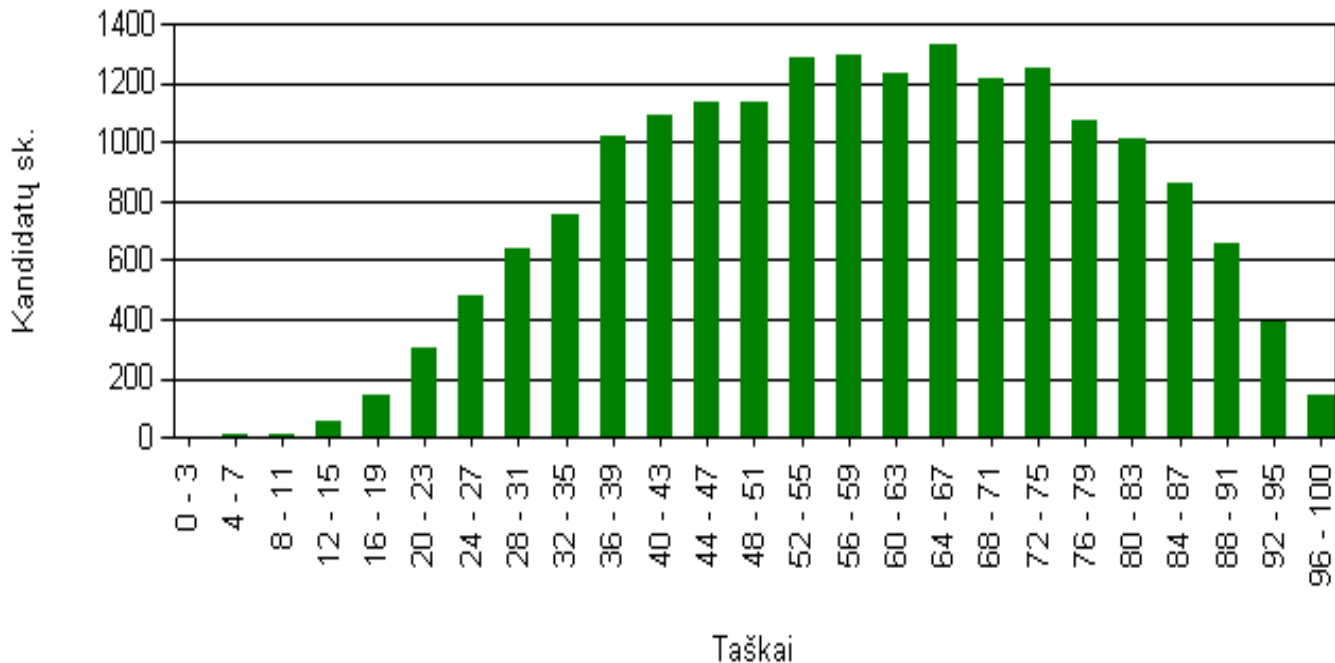
- ne mažiau kaip **70 procentų mokinių**, baigiančių **pagrindinę bendrojo ugdymo mokyklą**, pirmosios užsienio kalbos įgūdžiai atitiktų siūlomą „**Slenksčio**” (B1) lygmenį
- ne mažiau kaip **70 procentų mokinių**, baigiančių **vidurinę bendrojo ugdymo mokyklą**, būtų įgiję pirmosios užsienio kalbos įgūdžius, atitinkančius „**Aukštumos**” (B2) lygmenį, o **antrosios užsienio kalbos** – „**Slenksčio**” (B1) lygmenį

Užsienio kalbos mokėjimo lygio B2 pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis (BEKM) pasiekimas: iššūkis ar realybė?

2012 m. užsienio kalbos (anglų) valstybinio brandos egzamino rezultatai

Egzaminą laikė: 18510 Išlaikiusių riba taškais: 16 Taškų sumos vidurkis: 58,81

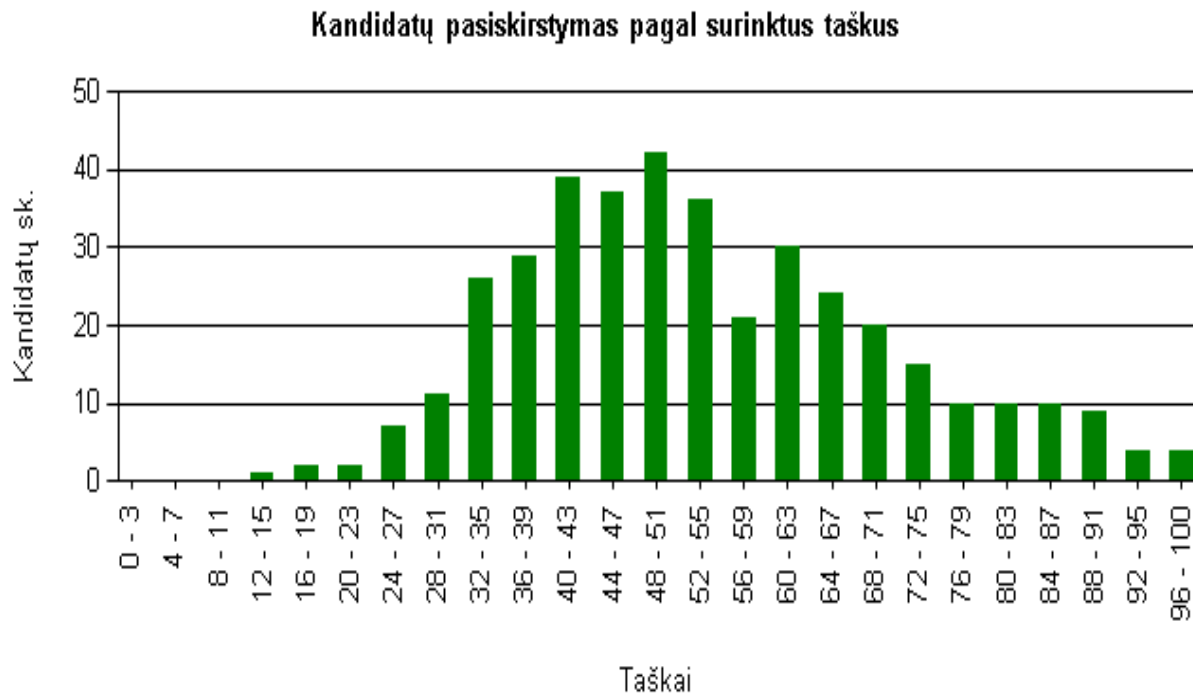
Kandidatų pasiskirstymas pagal surinktus taškus

Mažiau psirenkamų užsienio kalbų mokėjimo lygio B2 pagal BEKM pasiekimas: iššūkis ar realybė?

2012 m. užsienio (vokiečių) valstybinio brandos egzamino rezultatai

Egzaminą laikė: 389, maksimaliai pasiekta taškų suma: 97, taškų vidurkis: 54

Tolesnės kryptys gerinant užsienio kalbų mokymą(si)

- **Kiekybinė**
 - daugiau kalbų
 - ilgesnis mokymosi laikotarpis
 - daugiau neformalaus mokymosi galimybių
- **Kokybinė**
 - šiuolaikiški metodai
 - efektyvus mokytojų rengimas ir kvalifikacijos kėlimas
 - IT ir CLIL plėtra
- **Stebėseną**
 - tyrimai
 - analizė

Siūlomos galimybės užsienio kalbų mokymuisi bendrajame ugdyme

- **Privalomo ankstyvojo užsienio kalbų mokymo įgyvendinimas**
- **Užsienio kalbų lygių nustatymo testai baigus Pagrindinio ugdymo programą**
- **Vidurinio ugdymo programos ir jų įgyvendinimas:**
 - užsienio kalbų (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių) mokymasis pasirinktu kursu (A2, B1, B2) skiriamas kiekvieno kurso mokymuisi 3 val.
 - užsienio kalbos mokymą papildantys moduliai (profesinės kalbos, literatūros, debatų etc.)
- **Integruoto dalyko ir užsienio kalbos mokymo projektas (CLIL)**
- **Mažiau pasirenkamų kalbų finansavimas iš savivaldybių biudžeto**

Kalbų mokymosi kokybės įgyvendinimas

Geras gimtosios kalbos ir dviejų kitų kalbų mokėjimas

- Užtikrinti dviejų užsienio kalbų mokymąsi įgyvendinant pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas;
- Mokymosi formų, šiuolaikinių metodų, IKT taikymas, mokymosi aplinkos tobulinimas ir jos daugiafunkciškumas mokant užsienio kalbų;
- Formalaus ir neformalaus mokymosi dermė siekiant geresnio užsienio kalbų mokymosi;
- Individualios daugiakalbystės skatinimas mokymąsi visą gyvenimą

Mokykla – kalbų mokymuisi

- Mokyklos apsisprendimas kurti kalbų mokymosi ir daugiakalbystės tradicijas
- Mokyklos bendruomenės skatinimas kiekvieno bendruomenės nario vystyti asmeninę daugiakalbystę
- Kiekvieno besimokančiojo – mokytojo ir mokinio – atsakomybė mokytis kalbos/ kalbų ir kalbas puoselėti
- Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklose mokomasi lietuvių kalbos, 5 gimtųjų kalbų, 12 užsienio kalbų

Švietimo ir mokslo ministerija

**Ačiū už dėmesį ir rūpinimąsi
kalbomis!**